

**Bank Spółdzielczy
w Dąbrowie Tarnowskiej**

**INFORMACJE O CHARAKTERZE ILOŚCIOWYM
I JAKOŚCIOWYM DOTYCZĄCE ADEKWATNOŚCI
KAPITAŁOWEJ BANKU SPÓŁDZIELCZEGO
W DĄBROWIE TARNOWSKIEJ WEDŁUG STANU
NA DZIEŃ 31.12.2022 ROKU**

Spis treści

1.	Informacje ogólne	3
2.	Cele i zasady polityki zarządzania poszczególnymi ryzykami	3
2.1.	Ryzyko kredytowe	4
2.2.	Ryzyko płynności i finansowania	7
2.3.	Ryzyko stopy procentowej.....	7
2.4.	Ryzyko walutowe.....	8
2.5.	Ryzyko operacyjne oraz braku zgodności.....	9
2.6.	Ryzyko biznesowe:	10
2.7.	Ryzyko kapitałowe.....	10
2.8.	Organizacja zarządzania ryzykiem.....	12
2.9.	System informacji zarządczej	14
2.10.	System kontroli wewnętrznej.....	15
2.11.	Dźwignia finansowa.....	16
3.	Fundusze własne	18
4.	Wymogi kapitałowe	19
5.	Zaangażowania kapitałowe Banku.....	21
6.	Ekspozycja na ryzyko operacyjne.....	21
7.	Redukcja ryzyka kredytowego przy zastosowaniu metody standardowej, zgodnie z Rozporządzeniem 575/2013 Parlamentu Europejskiego (UE)	22
8.	Najważniejsze wskaźniki Banku EU KM1	22
9.	Warunki gwarantowania depozytów w ramach obowiązkowego systemu gwarantowania depozytów przez BFG	24
10.	Ujawnienia w zakresie ryzyka płynności zgodnie z Rekomendacją P.....	24

1. Informacje ogólne

1. Bank Spółdzielczy w Dąbrowie Tarnowskiej, zwany dalej Bankiem, z siedzibą w Dąbrowie Tarnowskiej, ul. Jagiellońska 1A, przedstawia informacje o charakterze jakościowym i ilościowym dotyczące adekwatności kapitałowej, stanowiące uzupełnienie informacji ujawnianych na podstawie art. 111a Ustawy Prawo bankowe - wg stanu na dzień 31.12.2022 roku, zwany dalej dniem sprawozdawczym.
2. W 2022 roku Bank prowadził działalność w ramach struktury organizacyjnej:
 - * Centrala Banku – 33-200 Dąbrowa Tarnowska, ul. Jagiellońska 1A
 - * Oddział Olesno – 33-210 Olesno, ul. Sucharskiego 7
 - * Oddział Gręboszów – 33-260 Gręboszów 148
 - * SPK Radgoszcz – 33-207 Radgoszcz, Pl. Św. Kazimierza 14
 - * Oddział w Tarnowie – 33-100 Tarnów, ul. Widok 29
3. Według stanu na dzień sprawozdawczy Bank nie posiadał udziałów w podmiotach zależnych nie objętych konsolidacją.
4. Dane liczbowe zostały wyrażone w tysiącach złotych bez miejsc po przecinku według stanu na 31 grudnia 2022r.
5. Bank jest Uczestnikiem Systemu Ochrony Zrzeszenia BPS którego głównym celem jest zapewnianie płynności i wypłacalności.
Z uczestnictwa w Systemie wynikają korzyści – między innymi dostęp do środków pomocowych w sytuacjach zagrożenia płynności lub wypłacalności, oraz obowiązki, do których należy m.in. stosowanie systemu limitów ustalonych w Systemie oraz poddawanie się działaniom prewencyjnym podejmowanym przez jednostkę zarządzającą Systemem.

2. Cele i zasady polityki zarządzania poszczególnymi ryzykami

Każda aktywność podejmowana przez Bank Spółdzielczy w Dąbrowie Tarnowskiej, zwany dalej Bankiem związana jest z ryzykiem, wynikającym między innymi ze zmian w otoczeniu regulacyjnym, gospodarczym, demograficznym, politycznym itp. Ostrożnościowe podejmowanie ryzyka, oznacza utrzymywanie racjonalnej równowagi pomiędzy prowadzeniem działalności przychodowej i kontrolowaniem ryzyka.

Z uwagi na charakter i zakres prowadzonej działalności, najbardziej znaczącym rodzajem ryzyka występującym w Banku Spółdzielczym w Dąbrowie Tarnowskiej jest ryzyko kredytowe w tym ryzyko koncentracji, ryzyko ekspozycji kredytowych zabezpieczonych hipotecznie oraz detalicznych ekspozycji kredytowych.

Jednocześnie w Banku występują inne istotne ryzyka, które Bank identyfikuje w procesie przeglądu zarządczego szacowania kapitału wewnętrznego (ICAAP):

- a) kredytowe (w tym kontrahenta i koncentracji)
- b) rynkowe, ze względu na skalę działalności handlowej rozumiane jako walutowe
- c) stopy procentowej w księdze bankowej,
- d) operacyjne ,
- e) ryzyko braku zgodności
- f) płynności i finansowania ,
- g) kapitałowe (zgodnie z Metodologią BION - ryzyko niewypłacalności).
- h) biznesowe (w tym wyniku finansowego), będące pochodną pozostałych ryzyk, zarządzane w procesie planowania.
- i) ryzyko dźwigni finansowej
- j) Ryzyko reputacji

Podstawowe zasady zarządzania poszczególnymi ryzykami reguluje zatwierdzona przez Radę Nadzorczą Banku Strategia działania Banku oraz Strategia zarządzania poszczególnymi rodzajami ryzyka, a także zatwierdzone przez Zarząd Banku polityki, instrukcje i regulaminy obejmujące obszary ryzyka, które Bank uznał za istotne.

Proces zarządzania poszczególnymi rodzajami ryzyka obejmuje:

1. Pomiar i monitorowanie poziomu ryzyka,
2. Gromadzenie informacji dotyczących ryzyka,
3. Ograniczanie ryzyka, powstającego w działalności Banku do akceptowanego poziomu,
4. Podejmowanie działań zmierzających do ograniczenia liczby i skali występujących zagrożeń,
5. Ograniczanie /eliminowanie negatywnych skutków ryzyka.
6. Raportowanie w sprawie ryzyka.

Cele strategiczne w zakresie zarządzania poszczególnymi rodzajami ryzyka Bank zawarł w opracowanej przez Zarząd i przyjętej przez Radę Nadzorczą „Strategii zarządzania poszczególnymi rodzajami ryzyka”.

2.1. Ryzyko kredytowe

Celem strategicznym w zakresie działalności kredytowej jest budowa odpowiedniego do posiadanych funduszy własnych bezpiecznego portfela kredytowego, oraz portfela inwestycji finansowych , zapewniającego odpowiedni poziom dochodowości.

Cel ten jest realizowany poprzez zarządzanie ryzykiem kredytowym obejmujące podstawowe kierunki działań (cele pośrednie):

- 1) budowa bezpiecznego, zdywersyfikowanego portfela kredytowego,
- 2) przeprowadzanie bezpiecznych inwestycji finansowych,
- 3) podejmowanie działań zabezpieczających w obszarze ryzyka pojedynczej transakcji oraz ryzyka portfela,
- 4) działania organizacyjno-proceduralne.

Ryzyko kredytowe Banku należy rozpatrywać w dwóch aspektach:

- a) ryzyka pojedynczej transakcji,
- b) ryzyka łącznego portfela kredytowego.

Ryzyko pojedynczej transakcji zależy od wysokości możliwej straty i prawdopodobieństwa jej wystąpienia. Ryzyko łączne portfela kredytowego zależne jest od wysokości pojedynczych kredytów, prawdopodobieństwa ich niespłacenia i współzależności między poszczególnymi kredytami lub kredytobiorcami. Im mniejsza jest ta wzajemna zależność (koncentracja) tym mniejsze jest ryzyko wystąpienia sytuacji, w której czynniki powodujące niespłacenie jednego kredytu będą również wpływały na niespłacenie innych, zwiększając w ten sposób łączne ryzyko kredytowe. Metodą zabezpieczenia się przed nadmiernym ryzykiem w działalności kredytowej jest odpowiednio prowadzone zarządzanie ryzykiem zarówno w odniesieniu do pojedynczego kredytu, jak i łącznego zaangażowania kredytowego. Zarządzanie ryzykiem kredytowym w odniesieniu do pojedynczego kredytu polega na:

1. badaniu wiarygodności i zdolności kredytowej przed udzieleniem kredytu, w oparciu o zweryfikowane pod względem wiarygodności dokumenty, dostarczane przez klientów,
2. wykorzystaniu w ocenie zdolności kredytowej i zabezpieczeń dostępnych baz danych,

3. prawidłowym zabezpieczeniu zwrotu ekspozycji kredytowych, zgodnie z regulacjami wewnętrznymi Banku, gwarantującym zwrotu kredytów,
4. bieżącym monitoringu zabezpieczeń kredytowych, ze szczególnym uwzględnieniem zabezpieczeń hipotecznych w całym okresie kredytowania,
5. dokonywaniu okresowych przeglądów ekspozycji kredytowych oraz tworzeniu rezerw celowych,
6. prawidłowym prowadzeniu windykacji i nadzoru nad trudnymi kredytami,
7. kontroli działalności kredytowej,
8. rozdzieleniu funkcji oceny zdolności kredytowej od działalności sprzedażowej.

Zasady zarządzania ryzykiem kredytowym w odniesieniu do pojedynczej transakcji kredytowej obejmują procedury, praktyki, mechanizmy kontroli wewnętrznej składające się na metodykę oceny ryzyka kredytowego przed udzieleniem kredytu oraz w trakcie trwania umowy kredytowej.

Stosowane w Banku metodyki oceny zdolności kredytowej określają regulaminy, instrukcje, procedury oraz inne regulacje wewnętrzne zapewniające standaryzację świadczonych usług oraz ograniczające ryzyko kredytowe.

W stosunku do ekspozycji kredytowych zaliczanych do klasy ekspozycji detalicznych zgodnie z Rozporządzeniem CRR, Bank stosuje ujednoczone zasady oceny zdolności kredytowej, dostosowane do ich charakterystyki ryzyka, określone w „Instrukcji Metodyka oceny zdolności kredytowej osób fizycznych”.

W stosunku do ekspozycji kredytowych zaliczanych do klasy ekspozycji wobec instytucjonalnych wyróżniono dwa rodzaje metodyk: dla działalności rolniczej oraz dla podmiotów prowadzących działalność gospodarczą inną niż rolnicza.

Zabezpieczenia transakcji kredytowych dokonywane są w stopniu adekwatnym do oceny sytuacji ekonomicznej klienta oraz charakteru i okresu trwania transakcji, z zastosowaniem zasad ustanawiania prawnych form zabezpieczenia wierzytelności. Bank udziela kredyty konsumenckie i zawiera z kredytobiorcami umowy o kredyty konsumenckie z zachowaniem zasad określonych w Ustawie o kredycie konsumenckim. W przypadku udzielania kredytów klientom detalicznym (w rozumieniu rekomendacji T i S) Bank ustala wymagany poziom wskaźnika DtI/DStI opisany w metodyce oceny zdolności kredytowej, uwzględniający minimum egzystencjalne przy kredytach konsumpcyjnych oraz minimum socjalne przy kredytach hipotecznych.

W Banku prowadzony jest systematyczny monitoring sytuacji ekonomicznej kredytobiorców oraz zabezpieczeń, zgodnie z wewnętrznymi regulacjami Banku. Narzędziem monitoringu są arkusze analityczne.

Bank dokonuje wyceny i aktualizacji wartości oraz tworzy rezerwy na ryzyko związane z działalnością banku zgodnie z obowiązującymi ustawami i rozporządzeniami a także wewnętrznymi regulacjami w tym przyjętymi „Jednolitymi zasadami klasyfikacji ekspozycji kredytowych i tworzeniu rezerw celowych przez uczestników Systemu Ochrony Zrzeszenia BPS”.

Zasady bezpiecznego zarządzania ryzykiem kredytowym w odniesieniu do łącznego zaangażowania kredytowego Banku obejmują działania polegające na:

1. Dywersyfikacji ryzyka poprzez stosowanie limitów koncentracji,
2. Stosowanie limitów dotyczących rodzajów kredytów,
3. Analizie ryzyka ekspozycji zabezpieczonych hipotecznie,
4. Badaniu ekspozycji zagrożonych,
5. Przedsięwzięciach organizacyjno- kadrowych.

Podstawowa analiza ryzyka kredytowego jest przeprowadzana co najmniej raz w miesiącu, po zakończeniu miesiąca wraz z analizą ogólnego poziomu ryzyka, w odniesieniu do realizacji planu podstawowych wskaźników charakteryzujących ryzyko. Miesięcznej analizie poddawane są w szczególności takie elementy jak: struktura portfela kredytowego Klientów w

podziale na portfel Klientów z zaangażowaniem od 5% do 10% kapitału Tier I oraz powyżej 10% kapitału Tier I, zaangażowanie osób wewnętrznych, poziom rezerw celowych, obligo portfela kredytowego razem z wyszczególnieniem zaległości a także finansowanie aktywów długoterminowych pasywami stabilnymi.

W Banku dokonuje się pomiaru i oceny ryzyka portfela kredytowego i profilu ryzyka kredytowego w cyklach kwartalnych, na podstawie raportów sporządzonych przez Stanowisko ds. Ryzyk. Raporty dotyczące: koncentracji branżowej, adekwatności kapitałowej, ekspozycji przeterminowanych, koncentracji zabezpieczeń, ryzyka ESG, kredytów zabezpieczonych hipotecznie i finansujących nieruchomości, analizę detalicznych ekspozycji zawierają zastawienia liczbowe oraz ich interpretację z rekomendacją dalszych działań. Analiza miesięczna i kwartalna opracowywana jest i przedkładana Zarządowi oraz Radzie Nadzorczej Banku, zgodnie z obowiązującą w Banku „Instrukcją sporządzania informacji zarządczej”.

Dane analityczne stanowiące źródło analizy ryzyka portfela kredytowego pobierane są z systemu operacyjnego oraz innych systemów wspomagających. Każdorazowo po zaimportowaniu danych do systemu informatycznego i wygenerowaniu raportów, przeprowadzana jest kontrola ich zgodności z księgowością Banku za analizowany okres oraz kontrola spójności z poprzednimi okresami sprawozdawczymi.

Badanie ryzyka łącznego portfela kredytowego Banku obejmuje:

1. Analizę ilościową i wartościową portfela,
2. Analizę wskaźnikową,
3. Ocenę realizacji limitów koncentracji,
4. Analizę jakościową portfela,
5. Analizę wrażliwości na wystąpienie sytuacji skrajnej.

W celu dywersyfikacji ryzyka kredytowego Bank wprowadza odpowiednie do skali i złożoności działalności limity wewnętrzne ograniczające jego poziom. Przyjęte rodzaje limitów wewnętrznych oraz ich wysokość zatwierdza Zarząd Banku na podstawie propozycji Komitetu Zarządzania Ryzykami. Wysokość limitów jest dostosowana do akceptowanego przez Radę Nadzorczą ogólnego poziomu ryzyka, zatwierdzonego w ramach założeń do planu ekonomiczno-finansowego. Wysokość limitów koncentracji jest weryfikowana co najmniej raz w roku w trakcie przeglądu zarządczego procedur w zakresie zarządzania ryzykiem kredytowym.

Limity określające jednostkowe zaangażowanie danego klienta są monitorowane w momencie udzielania kredytu oraz podczas monitoringu sytuacji klienta po udzieleniu kredytu przez Stanowisko ds. monitoringu i klasyfikacji.

Każdy przypadek lub możliwość przekroczenia limitów (wskaźniki ostrzegawcze) jednostkowych jest zgłaszany osobie kierującej komórką kredytową, a następnie Prezesowi Zarządu nadzorującemu ryzyko kredytowe.

Powyższe działania pozwalają mierzyć, kontrolować i monitorować profil ryzyka kredytowego, występującego w działalności Banku. Gdy ryzyko występujące w portfelu kredytowym okazuje się nieakceptowane, Zarząd Banku stosuje następujące rozwiązania:

1. Ograniczanie kwoty zaangażowania poprzez wprowadzenie ostrzejszych limitów na kredyty udzielane określonym kredytobiorcom, na duże zaangażowania kredytowe lub na pewne rodzaje kredytów o wysokim stopniu zbadanego ryzyka,
2. Zwiększenie poziomu zabezpieczeń,
3. Restrukturyzowanie zadłużenia,
4. Doskonalenie standardów kredytowych i systemu kontroli wewnętrznej, opracowanie odpowiednich procedur wewnętrznych,
5. Podejmowanie innych zindywidualizowanych działań, zależnych od skali i rodzaju stwierdzonego zagrożenia.

2.2. Ryzyko płynności i finansowania

Celem strategicznym w zakresie zarządzania płynnością jest:

1. Zapewnienie finansowania aktywów i terminowego wykonania zobowiązań w toku normalnej działalności Banku lub w innych warunkach, które można przewidzieć, bez konieczności poniesienia straty,
2. Zapewnienie utrzymania płynności bieżącej, krótkoterminowej, średnioterminowej oraz długoterminowej dostosowanej do rozmiarów i rodzaju działalności, w sposób zapewniający wykonanie wszystkich zobowiązań pieniężnych zgodnie z terminami ich płatności,
3. Minimalizowanie ryzyka przekroczenia zdefiniowanych w Banku limitów płynności w tym obligatoryjnych tj. LCR i NSFR,
4. Monitorowanie sytuacji płynnościowej Banku pod kątem wystąpienia sytuacji awaryjnej powodującej konieczność uruchomienia planu awaryjnego utrzymania płynności,
5. Minimalizowanie ryzyka utraty płynności przez Bank w przyszłości,
6. Optymalne zarządzanie nadwyżkami środków finansowych.

Bank zarządza płynnością:

1. Bieżącą w tym dzienną i śróddzienną tj. aktywnie zarządza środkami na rachunku bieżącym, lokując nadwyżki głównie w Banku Zrzeszającym oraz w bezpieczne papiery wartościowe Narodowego Banku Polskiego oraz Skarbu Państwa, zarządza gotówką poprzez ustalanie limitów kasowych,
2. Płynnością krótko i średnioterminową poprzez niezależną ocenę wskaźników płynności, wyznaczanie i monitorowanie limitów płynnościowych oraz przeprowadzanie testów warunków skrajnych,
3. Płynnością długoterminową poprzez badanie stabilności bazy depozytowej oraz ustalanie limitów koncentracji aktywów i pasywów.

Głównym źródłem finansowania aktywów o długim terminie zapadalności są depozyty stabilne (obliczone na podstawie wskaźników osadu), stanowiące pewne źródło finansowania długoterminowego aktywów oraz fundusze własne Banku. Limity ostrożnościowe dotyczące finansowania długoterminowego, ograniczają znaczne zaangażowanie się Banku w tego typu aktywa.

Bank działa w ramach Systemu Ochrony Zrzeszenia BPS, co gwarantuje bezpieczeństwo w obszarze płynności.

W celu kształtowania odpowiedniej struktury aktywów i pasywów Bank prowadzi aktywną politykę stóp procentowych.

2.3. Ryzyko stopy procentowej

Celem strategicznym w zakresie zarządzania ryzykiem stopy procentowej jest:

1. Minimalizowanie ryzyka związanego z możliwością wystąpienia niekorzystnych zmian rynkowych stóp procentowych i negatywnym wpływem tych zmian na sytuację finansową Banku,
2. Zidentyfikowanie podstawowych zagrożeń związanych z ryzykiem stopy procentowej, z jednoczesnym zastosowaniem odpowiednich metod zarządzania tym ryzykiem, mających na celu eliminację zagrożeń nierównomiernej reakcji różnych pozycji bilansowych na zmiany stóp procentowych, a przez to na różny poziom zmian przychodów i kosztów, co w konsekwencji ma pozwolić utrzymać zdolność do wywiązywania się w sposób optymalny z bieżących i przyszłych zobowiązań bilansowych, jak i pozabilansowych, przy zapewnieniu pożądanego wyniku finansowego oraz realnej wartości posiadanych kapitałów.

Realizacja strategii Banku w zakresie zarządzania ryzykiem stopy procentowej oparta jest m.in. na następujących zasadach:

1. Do pomiaru ryzyka stopy procentowej Bank stosuje metodę luki stopy procentowej,
2. Do oceny tego ryzyka Bank może dodatkowo wykorzystywać również inne metody, np. badania symulacyjne wpływu zmian stóp procentowych na przychody odsetkowe, koszty odsetkowe i w konsekwencji na zmiany wyniku odsetkowego oraz wartości ekonomicznej kapitału Banku (wpływ na fundusze własne),
3. Zarządzanie ryzykiem stopy procentowej koncentruje się na zarządzaniu ryzykiem przeszacowania, ryzykiem bazowym, na kontroli ryzyka opcji klienta, analizie zmian w zakresie krzywej dochodowości (ryzyko krzywej dochodowości) i wpływu tych zmian na wynik odsetkowy oraz wartość ekonomiczną kapitału,
4. Bank ogranicza poziom ryzyka stopy procentowej poprzez stosowanie systemu limitów i odpowiednie kształtowanie struktury aktywów, pasywów i zobowiązań pozabilansowych.

2.4. Ryzyko walutowe

Podstawowym celem zarządzania ryzykiem walutowym jest ograniczanie skutków narażenia Banku oraz Klientów na nieoczekiwane zmiany kursów walut.

Cel ten jest realizowany w oparciu o poniższe cele pośrednie:

1. Zarządzanie ryzykiem walutowym polega m.in. na zawieraniu transakcji o takiej strukturze oraz warunkach, które w najbardziej efektywny sposób zabezpieczają Bank przed potencjalnymi stratami z tytułu zmian kursów walutowych minimalizując związane z nim ryzyko.
2. Podstawowym celem Banku jest utrzymywanie pozycji walutowej całkowitej w wysokości nie przekraczającej 2% funduszy własnych, która nie wiąże się z koniecznością utrzymywania regulacyjnego wymogu kapitałowego na ryzyko walutowe.
3. Strategią Banku jest prowadzenie konserwatywnej polityki w zakresie ryzyka walutowego, tzn. kształtowanie pozycji w granicach nie wiążących się z koniecznością utrzymywania wymogu kapitałowego, zgodnie z Rozporządzeniem 575/2013 UE. Należy podkreślić, że takie podejście nie ogranicza w żaden sposób rozwoju wolumenu transakcji walutowych oferowanych klientom Banku.
4. Na rynku walutowym, Bank przykłada szczególną uwagę do rozwoju operacji z klientami i prowadzi ciągłe prace nad rozszerzeniem zakresu i udoskonaleniem oferty produktów i usług. Działania swoje opiera w szczególności na uelastycznieniu oferty produktowej, pozwalającej na lepsze zaspokojenie indywidualnych potrzeb klientów adekwatnie do sytuacji rynkowej.
5. Zgodnie z profilem biznesowym Banku oraz strukturą jego bazy klientów, szczególny nacisk położono na dopasowywanie oferty produktowej i kanałów zawierania transakcji do potrzeb małych i średnich przedsiębiorstw prowadzących wymianę handlową z zagranicą.
6. W ramach stosowanej polityki ograniczania ryzyka Bank dąży do utrzymywania maksymalnie zrównoważonej pozycji walutowej.
7. Poziom ryzyka walutowego w działalności Banku z tytułu ryzyka kursowego ograniczony jest poprzez limity maksymalnej pozycji walutowej (w tym limity pozycji dla poszczególnych walut).
8. Wszystkie limity z zakresu ryzyka walutowego uchwała Zarząd Banku.
9. Monitoring wykorzystania limitów w zakresie ryzyka walutowego realizowany jest przez osoby zatrudnione w komórce monitorowania ryzyka, z zachowaniem niezależności oceny ryzyka od działalności, która to ryzyko generuje.
10. Pomiar ryzyka walutowego dokonywany jest codziennie. Do wyliczenia ryzyka walutowego wyznaczane są pozycje walutowe dla poszczególnych walut oraz pozycja całkowita dla wszystkich walut łącznie, przeliczone na PLN po kursie średnim NBP. Wyliczenia pozycji

dokonywane są zgodnie z obowiązującymi wytycznymi Prezesa Narodowego Banku Polskiego oraz Komisji Nadzoru Finansowego.

11. Bank zakłada, że skala działalności walutowej będzie nie znacząca, tj. udział obrotów walutowych w obrotach ogółem Banku nie przekroczy 5%.

Akceptowalny poziom ryzyka walutowego został określony w Strategii działania Banku.

2.5. Ryzyko operacyjne oraz braku zgodności

Celem strategicznym w zakresie zarządzania ryzykiem operacyjnym jest:

1. Utrzymanie narażenia Banku na wystąpienie strat z tytułu zdarzeń ryzyka operacyjnego na akceptowalnym przez Zarząd i Radę Nadzorczą, bezpiecznym dla działania i rozwoju poziomie,
2. Optymalizacja efektywności gospodarowania poprzez zapobieganie i minimalizowanie strat operacyjnych oraz wyeliminowanie przyczyn ich powstawania, racjonalizacja kosztów, jak również zwiększenie szybkości oraz adekwatności reakcji Banku na zdarzenia niezależne od jego działań,
3. Wdrożenie efektywnej struktury zarządzania ryzykiem operacyjnym, w tym określenie ról i odpowiedzialności w zakresie zarządzania ryzykiem operacyjnym, zgłaszania, rejestrowania i analizowania zdarzeń ryzyka operacyjnego oraz wprowadzania działań zabezpieczających,

Cele szczegółowe to:

1. Zapewnienie świadomości występowania ryzyka operacyjnego obciążającego Bank na wszystkich szczeblach zarządzania,
2. Wdrożenie i systematyczna weryfikacja procesów zapobiegania występowaniu oraz zmniejszania skutków ryzyka, odpowiednio do rodzaju ryzyka i jego możliwego wpływu na wynik Banku,
3. Zapewnienie opłacalności stosowania wybranych metod ograniczania ryzyka, odpowiednio do skali działania Banku i wielkości ryzyka,
4. Ochrona informacji poprzez wdrożenie metod ochrony danych osobowych w oparciu o zapisy ustawy o ochronie danych osobowych, RODO oraz zapewnienia bezpieczeństwa systemów informatycznych i informacji, zgodnie z zapisami Rekomendacji „D”,
5. Zapewnienie skutecznego systemu przeciwdziałania wprowadzaniu do obrotu środków pochodzących z nielegalnych źródeł oraz przeciwdziałaniu terroryzmu,
6. zapewnienie bezpieczeństwa płatności elektronicznych oraz strony internetowej Banku.

Zakładany wzrost skali działalności stanowi jednocześnie wzrost ekspozycji Banku na ryzyko operacyjne. W związku z powyższym istotnym jest zwiększenie efektywności procesu zarządzania ryzykiem operacyjnym, m.in. poprzez wzmocnienie mechanizmów kontrolnych, w celu ograniczenia możliwości wystąpienia zdarzeń operacyjnych, generujących straty.

Celem strategicznym w zakresie systemów informatycznych i ich bezpieczeństwa, jako istotnego elementu ryzyka operacyjnego, jest:

1. Bieżące dostosowywanie systemu do wymogów prawa,
2. Wprowadzanie nowych produktów,
3. Wprowadzanie nowych wersji oprogramowania, w tym oprogramowania wspomagającego

zarządzanie ryzykiem, a także programów służących bezpieczeństwu sieci i systemów informatycznych,

4. Bezpieczeństwo przetwarzania danych osobowych,
5. Monitorowanie zgodności z zaleceniami Rekomendacji D.

2.6. Ryzyko biznesowe:

Celem strategicznym w zakresie ryzyka biznesowego jest wypracowanie takiej wielkości zysku, który zagwarantuje stały wzrost funduszy własnych, dostosowany do poziomu podejmowanego ryzyka.

Proces zarządzania ryzykiem biznesowym obejmuje proces planowania, w tym planowania wieloletniego (strategia działania) oraz monitorowania wykonania planu.

Realizacja celu strategicznego w zakresie ryzyka biznesowego (w tym wyniku finansowego) odbywa się poprzez podejmowanie następujących działań:

1. Angażowanie się Banku w lokalny rozwój poprzez współpracę z klientami i jednostkami samorządu terytorialnego,
2. Analiza potrzeb klientów i rozpoznanie możliwości ich zaspokajania,
3. Analiza konkurencji w zakresie rozwoju oferty oraz polityki cenowej,
4. Dostosowanie oferty produktowej oraz cenowej do oczekiwań klientów,
5. Zapewnienie konkurencyjności cen oferowanych produktów,
6. Elastyczność w zakresie konstrukcji produktów oraz negocjowania cen,
7. Prowadzenie działań promocyjnych i reklamowych, w tym współpraca z Bankiem Zrzeszającym, udział w lokalnych imprezach (dożynki, dni Miasta itp.),
8. Aktywizacja sprzedaży poprzez szkolenia sprzedażowe, budowanie postaw prosprzedażowych,
9. Optymalizacja kosztów poprzez między innymi automatyzację procesów obsługi klienta oraz procesów sprawozdawczych.

Bank w ramach procesu planowania określa plany sprzedażowe, przeprowadza analizę czynników mogących mieć wpływ na wynik finansowy, tworzy plany działań awaryjnych mających na celu wypracowanie założonych wyników finansowych.

Informacja o stopniu realizacji planów ekonomiczno - finansowych oraz strategicznych jest okresowo raportowana Zarządowi oraz Radzie Nadzorczej, zgodnie z Systemem Informacji Zarządczej.

2.7. Ryzyko kapitałowe

Poziom funduszy własnych Banku powinien być dostosowany (adekwatny) do skali, złożoności i profilu ryzyka Banku.

Podstawowym celem strategicznym w zakresie adekwatności kapitałowej jest budowa odpowiednich funduszy własnych, zapewniających bezpieczeństwo zgromadzonych depozytów, przy osiągnięciu planowanego poziomu rentowności prowadzonej działalności.

Cel ten jest realizowany poprzez zarządzanie adekwatnością kapitałową obejmujące podstawowe kierunki działań (cele pośrednie):

1. Sukcesywne zwiększanie wysokości funduszy własnych,
2. Zapewnienie odpowiedniej struktury funduszy własnych,
3. Odpowiednie kształtowanie struktury bilansu Banku w celu utrzymania planowanego poziomu wymogów kapitałowych, dostosowanych do wymagań Rozporządzenia 575/2013 UE.
4. Monitorowanie poziomu wskaźnika dźwigni finansowej,
5. Optymalne zarządzanie ryzykiem bankowym,
6. Optymalne zarządzanie ryzykiem bankowym.

Poziom funduszy własnych:

1. Bank jest zobowiązany utrzymywać Kapitał założycielski w wysokości nie niższej niż równowartość 1 000 000 euro, przeliczonej według kursu średniego ogłaszanego przez NBP, obowiązującego w dniu sprawozdawczym.
2. Bank jest zobowiązany do utrzymywania sumy funduszy własnych na poziomie nie niższym niż wyższa z następujących wartości:
 - 1) suma wymogów kapitałowych z tytułu poszczególnych rodzajów ryzyka oraz wymogów kapitałowych z tytułu przekroczenia limitów i naruszenia innych norm określonych w ustawie Prawo bankowe, powiększonych o bufory kapitału (bezpieczeństwa i antycykliczny), z uwzględnieniem okresów przejściowych określonych w pakiecie CRD IV / CRR.
 - 2) oszacowana przez bank kwota, niezbędna do pokrycia wszystkich zidentyfikowanych, istotnych rodzajów ryzyka występujących w działalności banku oraz zmian otoczenia gospodarczego, uwzględniająca przewidywany poziom ryzyka (kapitał wewnętrzny), powiększona o bufory kapitału (bezpieczeństwa i antycykliczny), z uwzględnieniem okresów przejściowych określonych w pakiecie CRD IV / CRR.
3. Bank jest zobowiązany do utrzymywania łącznego wskaźnika kapitałowego (TCR) na poziomie co najmniej 13,5%, oraz współczynnika kapitału TIER 1 (T1) na poziomie nie niższym niż 11,5%.
4. W przypadku obniżenia łącznego wskaźnika kapitałowego poniżej minimalnego, wymaganego przepisami poziomu Bank przeprowadza szczegółową analizę wymogów kapitałowych kształtujących poziom łącznego wskaźnika kapitałowego oraz podejmuje działania ograniczające poszczególne rodzaje ryzyka.
5. Bank jest zobowiązany do przeprowadzenia przeglądu i weryfikacji procesu szacowania i utrzymania kapitału wewnętrznego nie rzadziej niż raz do roku, w celu zapewnienia, że proces ten jest kompleksowy i odpowiedni do charakteru, skali i złożoności działalności.
6. Niezależnie od rocznych przeglądów, proces szacowania kapitału wewnętrznego jest odpowiednio dostosowywany w szczególności w sytuacji pojawienia się nowych rodzajów ryzyka, znaczących zmian w strategii i planach działania oraz środowisku zewnętrznym, w którym działa Bank.
7. Bank dostosowuje strategię i politykę budowy funduszy własnych do wymagań pakietu CRD IV / CRR. Bank spełnia normy kapitałowe określone w pakiecie CRD IV / CRR .
8. W celu utrzymania wskaźników kapitałowych na wymaganym poziomie Bank podejmuje następujące działania:
 1. Pomoc uzyskana z funduszu zabezpieczającego SOI
 2. Emisja obligacji, za zgodą KNF,
 3. Sprzedaż kredytów,
 4. Zmiana struktury aktywów w celu zwiększenia dochodowości działalności,
 5. Weryfikacja metod wyliczania wymogów kapitałowych,
 6. Odpowiednia polityka dywidendowa,
 7. Sporządzenie śródrocznego badania bilansu w celu zaliczenia zysku z części roku do funduszy własnych
 8. Zamiana funduszu ogólnego ryzyka na fundusz zasobowy,
 9. inne, zależne od sytuacji Banku.

Ww. działania mają za zadanie utrzymanie wskaźników kapitałowych zatwierdzonych przez Radę Nadzorczą.

Budowa funduszy własnych:

1. Podstawowym źródłem budowy funduszy własnych jest wynik finansowy.
2. Wieloletni plan budowy funduszy własnych (cele kapitałowe, oczekiwana wielkość kapitałów, polityka dywidendowa) Bank ujmuje w zatwierdzonej przez Radę Nadzorczą Strategii działania, natomiast szczegółowe zamierzenia w tym zakresie ujęte są w Polityce kapitałowej, stanowiącej założenia do planu ekonomiczno-finansowego.

3. Bank analizuje wpływ wystąpienia warunków skrajnych (spadek funduszy, wzrost wymogów kapitałowych) na wskaźnik kapitałowy i na podstawie tych analiz opracowuje i weryfikuje plany awaryjne w zakresie adekwatności kapitałowej.
4. Bank wykorzystuje testy warunków skrajnych do określania buforu kapitału w postaci nadwyżki ponad wymagalny minimalny wskaźnik kapitałowy oraz w postaci określonych w Polityce kapitałowej planów awaryjnych zwiększenia funduszy własnych.
5. Bank w rocznych planach finansowych oraz w planach perspektywicznych uwzględnia gospodarkę funduszami własnymi, mającą na celu optymalizację wzrostu posiadanych przez Bank funduszy własnych.
6. Strategia kształtowania funduszy własnych podlega analizie pod względem jej dostosowania do aktualnej sytuacji Banku po zakończeniu każdego roku kalendarzowego.
7. Wieloletni plan funduszy własnych zawarty jest w Strategii działania Banku.
8. Bank dąży do kształtowania zaangażowania kapitałowego w instytucjach finansowych i bankach w taki sposób, aby umniejszenie funduszy własnych banku z tego tytułu nie stanowiło zagrożenia dla bieżącej i przyszłej adekwatności kapitałowej banku.
9. W celu ograniczenia zagrożeń, o których mowa w ust. 4, w banku ustalane są odpowiednie limity dotyczące inwestycji kapitałowych w podmiotach finansowych.
10. Bank w planach finansowych uwzględnia gospodarkę funduszami własnymi banku, mającą na celu optymalizację wzrostu posiadanych przez bank funduszy własnych banku, które winny być dostosowane do profilu ryzyka występującego realnie w banku, z uwzględnieniem specyficznego charakteru jego działania oraz wyliczeń dotyczących dodatkowych wymogów kapitałowych.

2.8. Organizacja zarządzania ryzykiem

W procesie zarządzania ryzykiem w Banku uczestniczą następujące organy, jednostki i komórki organizacyjne:

1. Rada Nadzorcza,
2. Zarząd,
3. Członek Zarządu nadzorujący zarządzanie ryzykiem - Prezes Zarządu
4. Komitet kredytowy,
5. Komitet zarządzania ryzykami,
6. Zespół Ryzyka Kredytowego wraz ze Stanowiskiem ds. monitoringu i klasyfikacji,
7. Zespół wsparcia sprzedaży,
8. Stanowisko ds. ryzyk,
9. Stanowisko ds. zgodności,
10. Audyt wewnętrzny, realizowany przez Spółdzielnię Systemu Ochrony Zrzeszenia BPS,
11. Pozostali pracownicy Banku

Bank zapewnia niezależność działalności operacyjnej, która generuje ryzyko od niezależnej oceny ryzyka, przeprowadzanej przez Komitet Zarządzania Ryzykami/Stanowisko ds. Ryzyk.

Do podstawowych zadań poszczególnych podmiotów systemu zarządzania ryzykiem należy:

1. **Rada Nadzorcza** dokonuje okresowej oceny realizacji przez Zarząd założeń Strategii w odniesieniu do zasad zarządzania ryzykiem oraz alokacji kapitału na pokrycie istotnych rodzajów ryzyka w Banku. W tym celu Zarząd Banku okresowo przedkłada Radzie Nadzorczej syntetyczną informację na temat skali i rodzajów ryzyka, na które narażony jest Bank, prawdopodobieństwa jego występowania, skutków i metod zarządzania poszczególnymi rodzajami ryzyka. Rada Nadzorcza sprawuje nadzór nad kontrolą systemu zarządzania ryzykiem oraz ocenia jej adekwatność i skuteczność. Rada Banku zatwierdza w Strategii działania oraz w planie ekonomiczno-finansowym ogólny poziom (profil) ryzyka Banku (apetyt na ryzyko).
2. **Zarząd Banku** odpowiada za opracowanie i wdrożenie strategii zarządzania poszczególnymi rodzajami ryzyka, w tym za zorganizowanie, wdrożenie i funkcjonowanie systemu zarządzania

ryzykiem oraz, jeśli to konieczne – dokonania weryfikacji w celu usprawnienia tego systemu. Instrukcje i procedury zarządzania ryzykiem obejmują pełny zakres działalności Banku.

3. **Członek Zarządu nadzorujący zarządzanie ryzykiem istotnym** – odpowiada za dostarczanie Radzie Nadzorczej i Zarządowi rzetelnych sprawozdań w zakresie zarządzania ryzykiem istotnym. W Banku funkcję ww. Członka Zarządu pełni Prezes Zarządu.

4. **Komitet Kredytowy** uczestniczy w procesie opiniowania transakcji kredytowych pod kątem ryzyka ponoszonego przez Bank. Skład i szczegółowe zadania Komitetu określa „Regulamin działania Komitetu Kredytowego”

5. **Zespół ryzyka kredytowego** – przeprowadza ocenę ryzyka kredytowego oraz ocenę zdolności kredytowej wszystkich Klientów

6. **Zespół wsparcia sprzedaży** – do zespołu należy część czynności operacyjnych związanych z obsługą Klientów w tym obsługa BIK, BIG, AMRON, SiOKP, gwarancji BGK itp. Zespół przeprowadza wstępną weryfikację wniosków klientów biznesowych, wspiera Doradców Klienta przy rozliczaniu kredytów inwestycyjnych, kontrolach kredytowych, parametryzacji systemu finansowo-księgowego itp. Pracownicy zespołu zajmują się obsługą zajęć egzekucyjnych oraz realizacją zadań w zakresie przeciwdziałania praniu pieniędzy i finansowaniu terroryzmu.

7. **Stanowisko ds. monitoringu i klasyfikacji działające w ramach zespołu ryzyka kredytowego**- uczestniczy w procesie klasyfikacji transakcji kredytowych oraz ich monitoringu

8. **Stanowisko ds. Ryzyk** monitoruje realizację wyznaczonych celów i zadań strategicznych, procesów tworzenia zysku oraz przedstawia i monitoruje pozycję Banku w zakresie bezpieczeństwa finansowego i operacyjnego. Podstawowe zadania Komórki to gromadzenie, przetwarzanie, pomiar i raportowanie odpowiednim organom i komórkom Banku, informacji dotyczących podejmowanego przez Bank ryzyka oraz opracowywanie propozycji regulacji wewnętrznych, we współpracy z Komitetem Zarządzania Ryzykami, w zakresie zarządzania ryzykami oraz szacowania wewnętrznych wymogów kapitałowych z tytułu poszczególnych rodzajów ryzyka.

9. **Stanowisko ds. zgodności** – opracowuje wewnętrzne regulacje w zakresie zarządzania ryzykiem braku zgodności, monitoruje ryzyko braku zgodności poprzez prowadzenie działań wyjaśniających oraz testy zgodności, sporządza raporty w zakresie ryzyka braku zgodności do Zarządu i Rady Nadzorczej, odpowiada za spójność regulacji wewnętrznych Banku.

10. **Komitet Zarządzania Ryzykami** analizuje i weryfikuje raporty sporządzone przez stanowisko ds. ryzyk bankowych, weryfikuje i opiniuje opracowywane regulacje w zakresie zarządzania ryzykiem.

11. **Audyt wewnętrzny** ma za zadanie kontrolę i ocenę skuteczności działania systemu zarządzania ryzykiem oraz dokonywanie regularnych przeglądów prawidłowości przestrzegania zasad zarządzania ryzykiem, obowiązujących w Banku. Audyt dostarcza obiektywnej oceny adekwatności i skuteczności funkcjonującego systemu zarządzania oraz zgodności przeprowadzanych operacji bankowych z wewnętrznymi regulacjami Banku. Zadania audytu wewnętrznego Bank powierza na podstawie umowy ochrony Jednostce zarządzającej systemem ochrony.

12. **Pozostali pracownicy Banku** mają obowiązek przestrzegania zasad zarządzania poszczególnymi rodzajami ryzyka, obowiązujących w Banku w formie wewnętrznych regulacji i zaleceń, uczestnictwa w postępowaniu wyjaśniającym przyczyny wystąpienia zdarzeń generujących ryzyko oraz raportowania tych zdarzeń.

Bank zapewnia niezależność działalności operacyjnej, która generuje ryzyko od niezależnej oceny ryzyka, przeprowadzanej przez Stanowisko ds. ryzyk.

System kontroli ryzyka stanowi znaczący element systemu zarządzania bankiem i obejmuje:

1. Adekwatny proces identyfikacji i oceny poszczególnych rodzajów ryzyka,
2. Strategie, polityki, procedury i plany,
3. Adekwatne systemy informacji zarządczej,
4. Proces regularnego przeglądu i oceny działania Banku z zasadami polityki/strategii oraz procedurami.

2.9. System informacji zarządczej

Wprowadzony w Banku System Informacji Zarządczej, zwany dalej SIZ, opiera się na następujących założeniach:

- 1) Informacje będące przedmiotem raportowania w ramach SIZ pozwalają na pełną ocenę działalności Banku przez odpowiednie organy statutowe,
- 2) Zarząd określa kluczowe obszary polityki zarządzania ryzykami, ze szczególnym uwzględnieniem polityki zarządzania ryzykiem kredytowym, które będą podlegać bezpośredniej kontroli Zarządu,
- 3) uwzględniając założenia zawarte w pkt. 1, powyższe informacje powinny pozwolić na dokonanie odrębnej oceny każdej jednostki i komórki organizacyjnej Banku oraz wszystkich istotnych obszarów działania Banku,
- 4) przyjmuje się, że nadzór nad funkcjonowaniem SIZ sprawuje Zarząd, który ponosi również odpowiedzialność za jego prawidłowe funkcjonowanie,
- 5) w przyjętym systemie informacje zarządcze przekazywane są w sposób rzetelny i przejrzysty.
- 6) Jakość informacji jest oceniana przez Zarząd Banku w oparciu min. o badania biegłego rewidenta, wyniki kontroli wewnętrznej oraz kontroli zewnętrznych.
- 7) System informacji zarządczej podlega badaniu w ramach audytu wewnętrznego.

W ramach SIZ wyróżnia się następujące rodzaje informacji:

- 1) o charakterze strategicznym dla Banku,
 - 2) dotyczące realizacji celów strategicznych i polityk Banku w zakresie zarządzania ryzykiem oraz adekwatności kapitałowej,
 - 3) dotyczące monitorowania poziomu poszczególnych rodzajów ryzyka,
 - 4) ocena adekwatności kapitałowej,
 - 5) dotyczące oceny sytuacji ekonomiczno – finansowej Banku (ryzyko biznesowe), uwzględniającej:
 - a) Wykonanie planu ekonomiczno-finansowego (w tym przez poszczególne jednostki i komórki organizacyjne),
 - b) strukturę aktywów, pasywów i zobowiązań pozabilansowych,
 - c) strukturę przychodów i kosztów,
 - d) wyniki osiągnięte na każdym poziomie rachunku zysków i strat,
 - e) uzyskanie wskaźniki ekonomiczne, określające akceptowalny poziom ryzyka.
 - 6) realizacji zadań wynikających w regulacji zewnętrznych, w tym rekomendacji nadzorczych,
 - 7) dotyczące realizacji kontroli wewnętrznej i audytu Banku.
1. W realizacji systemu informacji zarządczej uczestniczą następujące organy statutowe i komórki organizacyjne Banku:
 - 1) Rada Nadzorcza,
 - 2) Zarząd,
 - 3) Główny Księgowy,
 - 4) Komitet Zarządzania Ryzykami,
 - 5) Stanowisko ds. Ryzyk,
 - 6) Zespół finansowo-księgowo-sprawozdawczy,
 - 7) Stanowisko Organizacyjno Administracyjne,
 - 8) Administrator Systemów Informatycznych (ASI),
 - 9) Stanowisko ds. zgodności
 - 10) Stanowisko ds. monitoringu i klasyfikacji działające w ramach zespołu ryzyka kredytowego
 - 11) Zespół ryzyka kredytowego
 - 12) Zespół wsparcia sprzedaży
 2. Bieżącą analizę poziomu ryzyka bankowego dokonuje Stanowisko ds. Ryzyk.
 3. Opracowane analizy dotyczące poszczególnych rodzajów ryzyka oraz adekwatności kapitałowej, przekazywane są Zarządowi według poniższych zasad:

- 1) Miesięcznie Zarząd otrzymuje skróconą informację na temat ogólnego poziomu ryzyka (analiza wskaźników ogólnego poziomu ryzyka) oraz sytuacji finansowej Banku.
 - 2) W cyklach miesięcznych Zarząd otrzymuje analizę ryzyka płynności i stopy procentowej oraz ryzyka kredytowego w zakresie struktury kredytów w tym zagrożonych, wysokich zaangażowań, zaangażowania osób wewnętrznych oraz pokrycia aktywów długoterminowych pasywami w terminie do 30 dnia miesiąca następującego po miesiącu, którego dotyczą ww. analizy,
 - 3) w zakresie poziomu ryzyka kredytowego, analiza kwartalna zostaje przekazana w terminie:
 - a) do 30 dnia miesiąca następującego po upływie kwartału, którego dotyczy analiza - analiza struktury, limitów oraz poziomu rezerw celowych, przeprowadzanie testów warunków skrajnych,
 - b) do końca kolejnego kwartału po upływie kwartału za który dokonywana jest klasyfikacja w zakresie klasyfikacji ekspozycji kredytowych
 - c) do 30 dnia miesiąca następującego po upływie kwartału, którego dotyczy analiza - analiza restrukturyzacji i windykacji kredytów zagrożonych
 - 4) W zakresie ryzyka operacyjnego – analiza zostaje przekazana w terminie do 30 dnia miesiąca następującego po upływie kwartału, którego dotyczy analiza,
 - 5) W zakresie ryzyka braku zgodności - analiza zostaje przekazana Zarządowi oraz Radzie Nadzorczej kwartalnie do 30 dnia miesiąca następującego po analizowanym kwartale,
 - 6) W zakresie adekwatności kapitałowej informacja dla Zarządu przekazywana jest do 30 dnia miesiąca następującego po kwartale, którego dotyczy.
 - 7) w zakresie ryzyka walutowego, z uwagi na nieznaczące zaangażowanie w działalność dewizową analizy sporządzane są kwartalnie - do 30 dnia miesiąca następującego po upływie kwartału, którego dotyczy analiza.
 - 8) Raz w roku nie później niż do końca stycznia roku kolejnego – weryfikacja przyjętych procedur w zakresie zarządzania ryzykami oraz adekwatnością kapitałową, w tym limitów, testów warunków skrajnych, planów awaryjnych itp.
4. Zarząd, uwzględniając dane uzyskiwane od komórek organizacyjnych składa Radzie Nadzorczej sprawozdanie w zakresie poziomu każdego rodzaju ryzyka występującego w Banku oraz adekwatności kapitałowej w cyklach:
- 1) na każdym planowanym posiedzeniu Rady Nadzorczej - skróconą informację na temat ogólnego poziomu ryzyka (analiza wskaźników ogólnego poziomu ryzyka) oraz sytuacji finansowej Banku
 - 2) co najmniej raz na pół roku – syntetyczną informację na temat realizacji strategii i polityk w zakresie zarządzania ryzykami oraz adekwatnością kapitałową.

2.10. System kontroli wewnętrznej

Funkcjonujący w Banku system zarządzania ryzykiem i system kontroli wewnętrznej są zorganizowane na trzech, niezależnych i wzajemnie uzupełniających się liniach obrony (poziomach).

1. Na pierwszą linię obrony składa się operacyjne zarządzanie ryzykiem powstałym w związku z działalnością prowadzoną przez Bank.
2. Na drugą linię obrony składa się:
 - 1) zarządzanie ryzykiem przez pracowników w komórkach organizacyjnych, niezależnych od operacyjnego zarządzania ryzykiem na pierwszym poziomie,
 - 2) komórka do spraw zgodności,
 - 3) stanowisko organizacyjno-administracyjne
 - 4) Zespół ryzyka kredytowego.
3. Trzecią linię obrony stanowi audyt wewnętrzny realizowany przez Spółdzielnię Systemu Ochrony Zrzeszenia BPS.

4. Na wszystkich trzech poziomach, w ramach systemu zarządzania ryzykiem i systemu kontroli wewnętrznej, pracownicy Banku w ramach realizowanych czynności odpowiednio stosują mechanizmy kontrolne lub niezależnie monitorują (poziomo lub pionowo) przestrzeganie mechanizmów kontrolnych.

Poszczególne linie obrony, w ramach systemu kontroli wewnętrznej są odpowiedzialne za:

1. Pierwsza linia obrony – projektowanie i zapewnienie przestrzegania mechanizmów kontrolnych, w szczególności w procesach biznesowych funkcjonujących w Banku oraz zgodności postępowania z regulacjami.
2. Druga linia obrony:
 - 1) monitorowanie bieżące przyjętych mechanizmów kontrolnych,
 - 2) przeprowadzanie pionowych testów mechanizmów kontrolnych,
 - 3) ocenę adekwatności i skuteczności mechanizmów kontrolnych,
 - 4) matrycę funkcji kontroli,
 - 5) prowadzenie rejestru nieprawidłowości znaczących i krytycznych,
 - 6) raportowanie znaczących i krytycznych nieprawidłowości.
3. Trzecia linia obrony odpowiedzialna jest za badanie oraz ocenę adekwatności i skuteczności mechanizmów kontroli i niezależnego monitorowania ich przestrzegania odpowiednio w ramach pierwszej i drugiej linii obrony, zarówno w odniesieniu do systemu zarządzania ryzykiem, jak i systemu kontroli wewnętrznej.

W Banku zapewniona jest niezależność monitorowania pionowego poprzez jednoznaczne wyodrębnienie linii obrony oraz niezależność monitorowania poziomego poprzez rozdzielanie zadań dotyczących stosowania danego mechanizmu kontrolnego i niezależnego monitorowania jego przestrzegania w ramach danej linii.

Za monitorowanie poziome (weryfikacja bieżąca, testowanie) w ramach danej linii odpowiedzialni są wyznaczeni pracownicy, w tym kierownicy jednostek/komórek organizacyjnych.

Za monitorowanie pionowe pierwszej linii obrony przez drugą linię obrony odpowiada stanowisko organizacyjno-administracyjne, Zespół ryzyka kredytowego wraz ze stanowiskiem ds. klasyfikacji i monitoringu, stanowisko ds. ryzyk oraz stanowisko ds. zgodności.

Rada Nadzorcza Banku zapewnia, aby kontrola wewnętrzna i audyt były sprawowane z zachowaniem zasad zapewniających unikanie konfliktów interesów, w tym z zachowaniem zasady, że osoby przeprowadzające kontrolę wewnętrzną i audyt nie powinny być powiązane personalnie z osobami kontrolowanymi.

Funkcjonujący w Banku system kontroli wewnętrznej jest dostosowany do ogólnego profilu ryzyka tj., obejmuje w szczególności obszary obarczone wysokim ryzykiem. Celem kontroli jest ujawnienie niedoskonałości systemu, błędów procesu zarządzania ryzykiem, niedoskonałości procedur w obszarach ryzyka oraz proponowanie możliwych do zastosowania rozwiązań poprawiających jakość działania systemów i procesów zarządzania ryzykiem. Przez obszary generujące wysokie ryzyko należy rozumieć te obszary działania, gdzie istnieje potencjalne niebezpieczeństwo wystąpienia nieprawidłowości, które mogą wywołać niepożądane skutki finansowe lub negatywne zjawiska godzące w bezpieczeństwo i reputację funkcjonowania Banku. W szczególności do obszarów obarczonych wysokim ryzykiem w Banku zalicza się działalność kredytową, obsługę klienta, rozliczenia, działalność kasowo-skarbcową, zarządzanie bankiem.

2.11. Dźwignia finansowa

Zgodnie z art. 429 ust. 2 Rozporządzenia CRR Bank mierzy ryzyko dźwigni finansowej poprzez obliczanie wskaźnika dźwigni finansowej liczonego jako wyrażony w procentach udział kapitału Tier I (miara kapitału) w aktywach według wartości bilansowej, powiększonych o łączną kwotę zobowiązań pozabilansowych udzielonych (miara ekspozycji całkowitej), przy czym:

- 1) w aktywach według wartości bilansowej Bank nie uwzględnia pozycji pomniejszających kapitał podstawowy i dodatkowy Tier I, w szczególności: wartości niematerialnych i prawnych pomniejszających kapitał podstawowy Tier I, udziałów kapitałowych pomniejszających kapitał podstawowy i dodatkowy Tier I, aktywów z tytułu podatku odroczonego opartych na przyszłej rentowności pomniejszających kapitał podstawowy Tier I;
- 2) wartość ekspozycji pozabilansowych jest wyliczana od wartości nominalnej (bez uwzględniania korekt z tytułu rezerw celowych i odpisów aktualizujących odnoszących się do odsetek) z uwzględnieniem współczynników konwersji, z zastrzeżeniem dolnego limitu 10% dla pozycji pozabilansowych niskiego ryzyka

1. Zestawienie dotyczące uzgodnienia aktywów księgowych i ekspozycji wskaźnika dźwigni

<i>Lp.*</i>	<i>Pozycja</i>	<i>Kwota</i>
1	Aktywa razem według opublikowanych sprawozdań finansowych	334 005
6	Korekta z tytułu pozycji pozabilansowych (tj. konwersja na kwoty ekwiwalentu kredytowego ekspozycji pozabilansowych)	10 686
7	Inne korekty	0
8	Miara ekspozycji całkowitej składającej się na wskaźnik dźwigni	323 319

*) numeracja zgodna z Rozporządzeniem wykonawczym Komisji (UE) nr 2016/200 z dnia 15 lutego 2016 roku ustanawiającym standardy techniczne w odniesieniu do ujawniania informacji na temat wskaźnika dźwigni instytucji

2. Ujawnienie wskaźnika dźwigni

<i>Lp.</i>	<i>Pozycja</i>	<i>Ekspozycje wskaźnika dźwigni określone w rozporządzeniu w sprawie wymogów kapitałowych</i>
Ekspozycje bilansowe (z wyłączeniem instrumentów pochodnych, transakcji finansowanych z użyciem papierów wartościowych i aktywów powierniczych)		
1	Pozycje bilansowe (z wyłączeniem instrumentów pochodnych, transakcji finansowanych z użyciem papierów wartościowych i aktywów powierniczych ale z uwzględnieniem zabezpieczenia)	315 326
2	(Kwoty aktywów odliczane przy ustalaniu kapitału Tier I)	0
3	Całkowite ekspozycje bilansowe (z wyłączeniem instrumentów pochodnych, transakcji finansowanych z użyciem papierów wartościowych i aktywów powierniczych) (suma wierszy 1 i 2)	315 326
Inne pozycje pozabilansowe		
17	Ekspozycje pozabilansowe wyrażone wartością nominalną brutto	18 679
18	(Korekty z tytułu konwersji na kwoty ekwiwalentu kredytowego)	- 10 686
19	Inne ekspozycje pozabilansowe (suma wierszy 17-18)	7 993

Kapitał i miara ekspozycji całkowitej		
20	Kapitał Tier I	19 147
21	Miara ekspozycji całkowitej składającej się na wskaźnik dźwigni (suma wierszy 3, 11, 16, 19, EU-19a, EU-19b)	323 319
Wskaźnik dźwigni		
22	Wskaźnik dźwigni	5,83

3. Fundusze własne

Bank definiuje części składowe funduszy własnych zgodnie z przepisami obowiązującymi na dzień 31.12.2022 roku, w szczególności z postanowieniami Rozporządzenia 575/2013 i Prawa Bankowego.

Bank ujawnia informacje dotyczące funduszy własnych zgodnie z przepisami art. 437 oraz 492 Rozporządzenia 575/2013 oraz zgodnie z wymogami przedstawionymi w Rozporządzeniu wykonawczym Komisji (UE) 1423/2013 ustanawiającym wykonawcze standardy techniczne w zakresie wymogów dotyczących ujawnienia informacji na temat funduszy własnych instytucji zgodnie z Rozporządzeniem 575/2013.

Łączny uznany kapitał Banku na dzień 31.12.2022 r. składały się z kapitału podstawowego Tier I oraz uzupełniającego Tier I i wyniosły łącznie 19 977 tys. zł. Poniżej przedstawiono uzgodnienie pozycji kapitału Tier I i Tier II obliczonych zgodnie z Rozporządzeniem CRR.

Poniżej przedstawiono w tabeli zestawienie poziomu poszczególnych pozycji funduszy własnych Banku według stanu na dzień 31.12.2022 roku w tys. zł.

Rodzaj funduszu	Stan na 31.12.2022r.	Stan na 31.12.2021r.
Kapitał Tier I bez pomniejszeń	19 212	18 667
W tym Fundusz udziałowy	277	277
Pomniejszenia kapitału Tier I	---	---
Kapitał Tier I po korektach	19 147	18 577
Kapitał Tier II bez pomniejszeń	830	530
Pomniejszenia Kapitału Tier II	---	---
Kapitał Tier II po korektach	830	530
Razem fundusze własne (suma kapitału Tier I i Tier II z uwzględnieniem korekt)	19 977	19 107
Łączny wskaźnik kapitałowy	31,59	27,89
Wskaźnik kapitału Tier I	30,14	27,12

Kapitał Tier I – służy do pokrywania strat w warunkach wypłacalności banku. Kapitał taki pozwala bankowi kontynuować normalną działalność i zapewnia mu płynność finansową. Jakościowo najlepszy kapitał Tier I jest nazywany zwykle „kapitałem podstawowym Tier I” (CET1).

Fundusz udziałowy (kapitał założycielski) - środki wpłacone przez udziałowców

Pomniejszenia kapitału Tier I : brak pomniejszeń kapitału.

Kapitał Tier II służy do pokrywania strat w warunkach utraty wypłacalności banku. Pozwala bankowi spłacić deponentów i uprzywilejowanych wierzycieli, gdy bank przestał być wypłacalny.

Bank nie dokonywał sekurytyzacji aktywów.

4. Wymogi kapitałowe

1. Bank tworzy minimalne wymogi kapitałowe na ryzyka ujęte w Rozporządzeniu UE.
2. Bank analizuje inne istotne rodzaje ryzyka, na które tworzy dodatkowe wymogi kapitałowe.
3. W ramach kapitałowej określone są limity alokacji kapitału z tytułu poszczególnych rodzajów ryzyka, dostosowane do skali, złożoności i poziomu ryzyka występującego w Banku.
4. Analizie poddaje się przestrzeganie ww. limitów, a każde przekroczenie jest sygnalizowane Zarządowi i Radzie Nadzorczej wraz z informacjami na temat podjętych działań w celu uniknięcia takiej sytuacji w przyszłości.
5. Bank dokonuje okresowego przeglądu procesu szacowania wymogów wewnętrznych. Wyniki przeglądu są prezentowane Zarządowi i Radzie Nadzorczej.
6. Bank dąży do kształtowania jednostkowego zaangażowania kapitałowego w instytucjach finansowych i bankach (akcje i udziały, zobowiązania podporządkowane, dopłaty na rzecz spółek prawa handlowego) tak, aby nie stanowiło ono przekroczenia limitów, o których mowa w Rozporządzeniu 575/2013 UE.
7. Ustalane przez Bank plany w zakresie kapitału wewnętrznego oraz poziomu wyznaczonego wewnętrznego wymogu kapitałowego są dostosowane do profilu ryzyka występującego realnie w Banku, z uwzględnieniem specyficznego charakteru jego działania.

Zarządzanie ryzykami:

1. Bank podejmuje ryzyko na poziomie zapewniającym utrzymanie łącznego wskaźnika kapitałowego (TCR) na poziomie nie niższym niż 13,5% (przyjęty limit na poziomie 18%), zgodnie ze wskazaniem KNF oraz pozostałych współczynników kapitałowych na poziomie nie niższym niż 11,5% kapitału Tier I (przyjęty limit na poziomie 16%).
2. W cyklach co najmniej rocznych Bank dokonuje weryfikacji istotności ryzyk, uwzględniając kryteria ilościowe i jakościowe.
3. Bank tworzy procedury zarządzania ryzykami istotnymi w Banku, zatwierdzone przez Zarząd Banku.
4. Procedury zawierają zapisy dotyczące przekształcania miar ryzyka na wymogi kapitałowe.
5. Bank podejmuje ryzyko odpowiednio do posiadanych funduszy własnych.

Długofalowe cele kapitałowe:

1. Realizacja celów kapitałowych odbywa się poprzez podejmowanie decyzji kapitałowych z zakresu struktury finansowania, podziału zysku oraz polityki dywidendowej.
2. Bank przyjmuje następujące długoterminowe cele kapitałowe:
 - 1) dąży do posiadania funduszy własnych banku zapewniających utrzymanie łącznego wskaźnika kapitałowego (TCR) na poziomie co najmniej 18% (limit zewnętrzny 13,5%);
 - 2) dąży do uzyskania następującej struktury funduszy podstawowych:
 - a) fundusz udziałowy: maksimum 10%,
 - b) pozostałe fundusze zasobowy i rezerwy łącznie: minimum 90%;
 - 3) przeznacza co najmniej 80% wypracowanego zysku rocznego netto na zwiększenie funduszy własnych banku; poziom odpisów z zysku jest uwarunkowany m.in.:
 - a) strategią rozwoju banku,
 - b) bieżącą adekwatnością kapitałową banku,
 - c) zmiennością wyniku finansowego netto,
 - d) obecną i przewidywaną sytuacją makroekonomiczną,
 - e) funkcjonowaniem w ramach Systemu Ochrony Instytucjonalnej;
 - 4) utrzymanie obecnej struktury funduszu udziałowego aby nie doszło do koncentracji udziałów przez Członka powyżej 5% funduszu udziałowego Banku;

- 5) monitoruje zaangażowanie kapitałowe w akcje Banku Zrzeszającego na poziomie od minimum 7% do maksymalnie 10% uznanego kapitału Banku;
- 6) utrzymuje zaangażowania w obligacje Banku Zrzeszającego na maksymalnej wysokości 15% funduszy własnych Banku.

3. Metody wyliczania ekspozycji na ryzyko oraz wymogów kapitałowych minimalnych i wewnętrznych zawiera „Instrukcja oceny adekwatności kapitałowej”.

Poniższa tabela przedstawia kwoty stanowiące 8% ekspozycji ważonej ryzykiem dla każdej z kategorii ekspozycji.

Lp.	Wyszczególnienie	Stan na dzień 31.12.2022r. w tys zł	Stan na dzień 31.12.2021r. w tys zł
1.	Ekspozycje wobec rządów centralnych lub banków centralnych	156	118
2.	Ekspozycje wobec samorządów regionalnych lub władz lokalnych	146	131
3.	Ekspozycje wobec podmiotów sektora publicznego	67	73
4.	Ekspozycje wobec instytucji finansowych	39	59
5.	Ekspozycje wobec przedsiębiorstw	0	8
6.	Ekspozycje detaliczne	3 263	3 377
7.	Ekspozycje zabezpieczone hipotekami na nieruchomościach	0	0
8.	Ekspozycje, których dotyczy niewykonanie zobowiązania	88	406
9.	Ekspozycje kapitałowe	102	102
10.	Inne ekspozycje	238	234
RAZEM		4 099	4 508

Bank poza ustawowym obowiązkiem nie musiał tworzyć dodatkowych wymogów kapitałowych z tytułu ryzyka kredytowego na dzień bilansowy.

4. Poniższe zestawienie przedstawia poziom minimalnych wymogów kapitałowych na poszczególne rodzaje ryzyka:

Lp.	Wyszczególnienie	Kwota w tys zł.
1.	ryzyko kredytowe	51 233
2.	ryzyko rynkowe (walutowe)	----
3.	przekroczenie progu koncentracji zaangażowań w podmioty spoza sektora finansowego	----
4.	ryzyko operacyjne	12 002
RAZEM		63 235

5. Poniższe zestawienie przedstawia poziom wewnętrznych wymogów kapitałowych na pozostałe rodzaje ryzyka.

Wyszczególnienie	Kwota w tys. zł
1. ryzyko płynności	0,00
2. ryzyko stopy procentowej w księdze bankowej	0,00
3. ryzyko koncentracji zaangażowań	0,00
4. ryzyko kapitałowe	0,00
RAZEM	0,00

5. Zaangażowania kapitałowe Banku

Bank posiada zaangażowanie kapitałowe w następujących podmiotach (których sprawozdania nie podlegają konsolidacji ze sprawozdaniem Banku):

<i>Nazwa podmiotu</i>	<i>Kwota zaangażowania</i>	<i>Przedmiot działalności</i>	<i>Zaangażowanie kapitałowe pomniejsza/nie pomniejsza fundusze własne Banku</i>
Udziały i wpisowe w SSOZ BPS	5	System Ochrony Zrzeszenia BPS - Spółdzielnia	NIE
Bank BPS SA – akcje	1 272	Bank Zrzeszający	NIE
Bank BPS SA - obligacje	461	Bank Zrzeszający	NIE

6. Ekspozycja na ryzyko operacyjne

1. Wymogi kapitałowe z tytułu ryzyka operacyjnego obliczane są przez Bank metodą wskaźnika bazowego. Utworzony wymóg kapitałowy z tytułu ryzyka operacyjnego na 2021r. wyniósł 972tyś. zł.
2. Informacja o sumach strat brutto z tytułu ryzyka operacyjnego odnotowanych w okresie od 01.01.2022r. do 31.12.2022r.

W tys. zł

Rodzaje / kategorie ryzyka operacyjnego	Suma strat brutto	transfer ryzyka	Suma strat faktycznie poniesionych przez Bank
1. Oszustwa zewnętrzne,	0	0	0
2. Oszustwa wewnętrzne,	0	0	0
3. Polityka kadrowa i bezpieczeństwo w miejscu pracy,	0	0	0
4. Klienci, produkty i praktyki biznesowe,	0	0	0
5. Uszkodzenia aktywów,	0	0	0

6. Zakłócenia działalności i błędy systemów,	0	0	0
7. Dokonywanie transakcji, dostawa oraz zarządzanie procesami.	0,5	0,4	0,1

Działania mitygujące jakie zostały podjęte w celu uniknięcia w przyszłości ww. strat:

1. Zwiększenie zakresu i częstotliwości kontroli w ramach matrycy kontroli.
2. Organizowanie pracy i zarządzania pracownikami zatrudnionymi w jednostkach i komórkach organizacyjnych Banku w sposób zapewniający niezakłóconą pracę oraz osiąganie zamierzonych celów określonych w zakresie działalności bankowej.
3. Okresowa konserwacja sprzętu zgodna z wytycznymi podanymi przez producentów oraz wymiana już zużytych komponentów lub przestarzałego oprogramowania.
4. Okresowe szkolenia pracowników.

Informacja o najpoważniejszych zdarzeniach operacyjnych, jakie wystąpiły w minionym roku:

Bank nie odnotował znaczących zdarzeń operacyjnych w 2022r.

7. Redukcja ryzyka kredytowego przy zastosowaniu metody standardowej, zgodnie z Rozporządzeniem 575/2013 Parlamentu Europejskiego (UE)

Nie dotyczy

8. Najważniejsze wskaźniki Banku EU KM1

		a	e
		31.12.2021 r.	31.12.2022r.
Dostępne fundusze własne (kwoty)			
1	Kapitał podstawowy Tier I (tys. zł)	18 577	19 147
2	Kapitał Tier I (tys. zł)	18 577	19 147
3	Łączny kapitał (tys. zł)	19 107	19 977
Kwoty ekspozycji ważonych ryzykiem			
4	Łączna kwota ekspozycji na ryzyko (tys. zł)	68 502	63 235
Współczynniki kapitałowe (jako odsetek kwoty ekspozycji ważonej ryzykiem)			
5	Współczynnik kapitału podstawowego Tier I (%)	27,1185	30,2798
6	Współczynnik kapitału Tier I (%)	27,1185	30,2798
7	Łączny współczynnik kapitałowy (%)	27,8922	31,5924
Dodatkowe wymogi w zakresie funduszy własnych w celu uwzględnienia ryzyka innego niż ryzyko nadmiernej dźwigni (jako odsetek kwoty ekspozycji ważonej ryzykiem)			
EU-7a	Dodatkowe wymogi w zakresie funduszy własnych w celu uwzględnienia ryzyka innego niż ryzyko nadmiernej dźwigni (%)	0,0000	0,0000

EU-7b	W tym: obejmujące kapitał podstawowy Tier I (punkty procentowe)	0,0000	0,0000
EU-7c	W tym: obejmujące kapitał Tier I (punkty procentowe)	0,0000	0,0000
EU-7d	Łączne wymogi w zakresie funduszy własnych SREP (%)	8,0000	8,0000
Wymóg połączonego bufora i łączne wymogi kapitałowe (jako odsetek kwoty ekspozycji ważonej ryzykiem)			
8	Bufor zabezpieczający (%)	2,5000	2,5000
EU-8a	Bufor zabezpieczający wynikający z ryzyka makroostrożnościowego lub ryzyka systemowego zidentyfikowanego na poziomie państwa członkowskiego (%)	-	-
9	Specyficzny dla instytucji bufor antycykliczny (%)	-	-
EU-9a	Bufor ryzyka systemowego (%)	-	-
10	Bufor globalnych instytucji o znaczeniu systemowym (%)	-	-
EU-10a	Bufor innych instytucji o znaczeniu systemowym (%)	-	-
11	Wymóg połączonego bufora (%)	2,5000	2,5000
EU-11a	Łączne wymogi kapitałowe (%)	10,5000	10,5000
12	Kapitał podstawowy Tier I dostępny po spełnieniu łącznych wymogów w zakresie funduszy własnych SREP (%)	19,1185	22,2798
Wskaźnik dźwigni			
13	Miara ekspozycji całkowitej	318,683	323 319
14	Wskaźnik dźwigni (%)	5,8292	5,9222
Dodatkowe wymogi w zakresie funduszy własnych w celu uwzględnienia ryzyka nadmiernej dźwigni finansowej (jako odsetek miary ekspozycji całkowitej)			
EU-14a	Dodatkowe wymogi w zakresie funduszy własnych w celu uwzględnienia ryzyka nadmiernej dźwigni finansowej (%)	-	-
EU-14b	W tym: obejmujące kapitał podstawowy Tier I (punkty procentowe)	-	-
EU-14c	Łączne wymogi w zakresie wskaźnika dźwigni SREP (%)	3,0000	3,0000
Bufor wskaźnika dźwigni i łączny wymóg w zakresie wskaźnika dźwigni (jako odsetek miary ekspozycji całkowitej)			
EU-14d	Wymóg w zakresie bufora wskaźnika dźwigni (%)	-	-
EU-14e	Łączny wymóg w zakresie wskaźnika dźwigni (%)	3,0000	3,0000
Wskaźnik pokrycia wpływów netto*			
15	Aktywa płynne wysokiej jakości (HQLA) ogółem (wartość ważona – średnia)	84 885	67 476
EU-16a	Wpływy środków pieniężnych – Całkowita wartość ważona	39 476	47 076
EU-16b	Wpływy środków pieniężnych – Całkowita wartość ważona	19 243	14 894
16	Wpływy środków pieniężnych netto ogółem (wartość skorygowana)	20 233	32 182
17	Wskaźnik pokrycia wpływów netto (%)	402,8819	209,6708
Wskaźnik stabilnego finansowania netto*			
18	Dostępne stabilne finansowanie ogółem	257 046	250 283
19	Wymagane stabilne finansowanie ogółem	156 946	157 666

* Bank jako uczestnik systemu ochrony instytucjonalnej jest zwolniony z indywidualnego spełniania wymogu pokrycia płynności

9. Warunki gwarantowania depozytów w ramach obowiązkowego systemu gwarantowania depozytów przez BFG

Warunki gwarantowania depozytów zostały umieszczone na stronie internetowej Banku spółdzielczego w Dąbrowie Tarnowskiej – www.bsdbrowatarnowska.pl. Środki objęte są gwarancjami BFG tak jak inne podmioty rynku finansowego podlegające nadzorowi.

Wysokość środków gwarantowanych na dzień 31.12.2022r. wyniosła: 199 715 tys. zł

10. Ujawnienia w zakresie ryzyka płynności zgodnie z Rekomendacją P

1. Rola i zakres odpowiedzialności właściwych komitetów oraz innych jednostek funkcjonalnych i biznesowych

W procesie zarządzania ryzykiem płynności uczestniczą:

- 1) Rada Nadzorcza,
- 2) Zarząd,
- 3) Prezes Zarządu,
- 4) Wiceprezes ds. finansowo-księgowych,
- 5) Zespół finansowo-księgowo-sprawozdawczy,
- 6) Komitet Zarządzania Ryzykami,
- 7) Stanowisko ds. ryzyk,
- 8) Pozostałe komórki i jednostki organizacyjne.

Rada Nadzorcza w zakresie swoich kompetencji ponosi odpowiedzialność za ryzyko płynności, jakie ponosi Bank oraz za metody zarządzania tym ryzykiem.

Rada Nadzorcza Banku:

- a. zatwierdza Strategię rozwoju Banku, Strategię zarządzania poszczególnymi rodzajami ryzyka, w tym ryzyka płynności oraz roczny Plan ekonomiczno-finansowy,
- b. zatwierdza Politykę handlową, która obejmuje działania mające na celu zapewnienie stabilności bazy depozytowej Banku (polityka płynności) – stanowiącą założenia do rocznego Planu ekonomiczno-finansowego,
- c. zatwierdza metody szacowania wymogów wewnętrznych oraz limity alokacji kapitałów z tytułu ryzyka płynności,
- d. określa akceptowany ogólny poziom ryzyka Banku, wyrażony za pomocą wskaźników Banku, ujętych w rocznym Planie ekonomiczno-finansowym,
- e. pełni funkcję kontrolną w odniesieniu do zarządzania ryzykiem płynności podejmowanym przez Bank,
- f. sprawuje nadzór nad zgodnością polityki Banku w zakresie ryzyka płynności ze Strategią i Planem ekonomiczno-finansowym Banku oraz ocenia adekwatność i skuteczność procesu,
- g. przyjmuje w planie pracy, w każdym kwartale problematykę oceny zarządzania i monitorowania w Banku płynności finansowej, analizuje sprawozdania w zakresie pomiaru i monitorowania płynności w zadanym przedziale czasowym,
- h. zatwierdza strukturę organizacyjną, zapewniającą rozdzielenie funkcji operacyjnych od oceny ryzyka, ocenia adekwatność i skuteczność systemu zarządzania ryzykiem płynności na podstawie

okresowej, syntetycznej informacji na temat poziomu ryzyka, na jakie narażony jest Bank. Zarząd w zakresie swoich kompetencji ponosi odpowiedzialność za ryzyko płynności, jakie ponosi Bank oraz za metody zarządzania tym ryzykiem.

Zarząd Banku:

- a) odpowiada za zorganizowanie skutecznego procesu zarządzania ryzykiem płynności poprzez wskazanie osób i jednostek organizacyjnych odpowiedzialnych za realizację zadań związanych z ryzykiem płynności oraz narzędzi (opracowanie pisemnych zasad oraz procedur) do pomiaru i monitorowania płynności Banku,
- b) wdrożenie i realizację zatwierdzonych przez Radę Nadzorczą w zakresie ryzyka płynności Strategii, polityki i planów zarządzania ryzykiem płynności,
- c) zatwierdza zasady zarządzania ryzykiem płynności,
- d) dokonuje oceny ryzyka płynności raz w miesiącu,
- e) sprawuje nadzór nad efektywnym procesem zarządzania tym ryzykiem,
- f) odpowiada za zarządzanie ryzykiem płynności w sposób zapewniający utrzymanie płynności bieżącej, krótkoterminowej, średnioterminowej oraz długoterminowej,
- g) uruchamia odpowiednie do sytuacji plany awaryjne,
- h) dostosowuje strukturę organizacyjną Banku oraz stopień zaawansowania metod zarządzania ryzykiem płynności do skali i charakteru prowadzonej działalności,
- i) sprawuje kontrolę nad stworzeniem odpowiedniego systemu raportowania,
- j) odpowiada za dostosowanie rodzajów i wielkości ryzyka oraz procesu zarządzania do akceptowanego przez Radę Nadzorczą ogólnego poziomu ryzyka oraz za właściwe sformalizowanie i zaawansowanie tego procesu,
- k) odpowiada za przydzielenie adekwatnych środków technicznych (zapewniających sprawne gromadzenie i przetwarzanie informacji dla celów zarządzania ryzykiem płynności) oraz dobór personelu do zarządzania ryzykiem płynności,
- l) przeprowadza przeglądy zasad zarządzania ryzykiem płynności oraz oceny mechanizmów kontroli wewnętrznej w zakresie zarządzania ryzykiem, wprowadzając w razie potrzeby (w razie poważnych zmian profilu działalności Banku lub zasadniczych zmian sytuacji rynkowej) niezbędne korekty i udoskonalenia.

2. Działalność w zakresie pozyskiwania finansowania

Bank dokonuje analiz możliwości pozyskiwania w przyszłości źródeł finansowania, w tym w zakresie środków stabilnych służących finansowaniu aktywów długoterminowych, w tym celu sporządzany jest długoterminowy plan pozyskiwania środków.

3. Zasady funkcjonowania w ramach zrzeczenia

Bank funkcjonuje w ramach Zrzeczenia Banku Polskiej Spółdzielczości S.A.

4. Informacje ilościowe w zakresie zarządzania ryzykiem płynności:

1) rozmiar i skład nadwyżki płynności Banku (w tys. zł):

Aktywa płynne	Minimum aktywów płynnych	Wartość nadwyżki aktywów płynnych
69 296 tys zł	28 009 tys. zł	41 287 tys zł
Wskaźnik LCR	Wskaźnik LCR minimalny	Wysokość wskaźnika LCR ponad minimum
2,47	1,0	1,47

2) normy płynności oraz inne regulacyjne normy dopuszczalnego ryzyka w działalności banków obowiązujące w danej jurysdykcji (w tys. zł):

Lp.	Norma płynności:	Wartość na dzień 31.12.2022r.
5	LCR	2,47
6	Nadwyżka płynności (Rek. P)	41 287 tys zł

3) luka płynności zawierającą kilka najbliższych przedziałów dla pozycji bilansowych i pozabilansowych oraz otrzymane na tej podstawie skumulowane luki płynności (wartość luki podana w tys zł.):

	31.12.2021		31.12.2022	
Wskaźnik płynności a`Vista	0,05	0,18	0,09	0,37
LUKA kontraktowa	-226 207		-228 315	
LUKA po urealnieniu	-45 481		-29 221	
Skumulowany wskaźnik płynności do 7 dni	0,53	2,21	0,53	2,58
LUKA kontraktowa	-112 075		-119 386	
LUKA po urealnieniu	+68 933		+78 053	
Skumulowany wskaźnik do 1 m-ca	0,78	3,29	0,61	3,02
LUKA kontraktowa	-55 212		-102 247	
LUKA po urealnieniu	+133 561		+103 633	
Skumulowany wskaźnik do 3 m-cy	0,78	3,43	0,66	3,25
LUKA kontraktowa	-57 727		-94 139	
LUKA po urealnieniu	+146 910		+125 015	
Skumulowany wskaźnik do 12 m-cy	0,74	3,12	0,74	3,23
LUKA kontraktowa	-79 472		-80 267	
LUKA po urealnieniu	+151 588		+157 827	
Wskaźnik powyżej 12 m-cy	0,95	0,94	0,94	0,93
LUKA kontraktowa	-19 266		-18 301	
LUKA po urealnieniu	+137 835		+138 883	

4) w przypadku zrzeszonych banków spółdzielczych oraz banku zrzeszającego, dodatkowe zabezpieczenie płynności w ramach zrzeszenia (w tys zł):

Lp.	Dodatkowe zabezpieczenie płynności w ramach Zrzeszenia	Wartość na dzień 31.12.2022r.
1	Wpłata na fundusz wsparcia płynności (IPS) – depozyt obowiązkowy	19 488

4. Częstotliwość i rodzaj sprawozdawczości w zakresie płynności do SSOZ BPS

Dziennie sporządzana jest informacja na temat miar płynności. Z częstotliwością miesięczną, kwartalną i roczną sporządzane są analizy, które zgodnie z zasadami sporządzania informacji zarządczej prezentowane są odpowiednio Zarządowi i Radzie Nadzorczej.

5. Informacje jakościowe

Bank Spółdzielczy w Dąbrowie Tarnowskiej jest średniej wielkości Bankiem Spółdzielczym, zrzeszonym w Zrzeszeniu BPS oraz uczestniczącym w Systemie Ochrony Zrzeszenia BPS. Oferowane przez Bank usługi to podstawowe produkty finansowe przeznaczone do rozliczeń, deponowania środków oraz produkty kredytowe. Bank w swojej działalności identyfikuje i zarządza ryzykami w tym ryzykiem płynności.

Jednym z podstawowych ryzyk w działalności bankowej jest ryzyko płynności - ściśle powiązane z innymi ryzykami a szczególnie z ryzykiem kredytowym, ryzykiem stopy procentowej oraz

reputacji.

Proces identyfikacji i pomiaru ryzyka płynności jest skonsolidowane i ma na celu budowanie takiej struktury bilansu oraz pozabilansu aby zapewnić bezpieczeństwo finansowe w krótkim, średnim i długim horyzoncie czasowym. W procesie zarządzania dużą uwagę poświęca się źródłom finansowania jako podstawy budowania struktury płynnościowej aktyw. W małych bankach podstawowym źródłem finansowania jest baza depozytowa złożona z rozproszonych wpłat klientów o różnym statusie prawnym, terminie deponowania i wielkości wkładu. Baza depozytowa mierzona jest ilościowo pod kątem podmiotowym i produktowym. Podział podmiotowy ułatwia dostosowanie produktów do zapotrzebowania wynikającego z odmiennych oczekiwań podmiotów od oferowanych produktów. Stopień dostosowania produktów do oczekiwań klientów skutkuje wzrostem lub spadkiem baz depozytowych w grupach. Struktura ilościowa pomaga określić udział poszczególnych grup w bazie depozytowej oraz określić ich rozproszenie. W celu zachowania bezpieczeństwa finansowania Bank zdwersyfikuje ich źródła i monitoruje ich zachowanie. Podział produktowy pomaga określić w jakim celu klient deponuje środki w Banku. Pomiar i analiza danych pomaga określić jaka część bazy musi być inwestowana w aktywa o wysokiej płynności aby zabezpieczyć płynność finansową Banku. Pomiar i ocena stabilności źródeł finansowania wykorzystywana jest w planowaniu Strategii rozwoju Banku.

Na bezpieczeństwo wywiązywania się Banku z zobowiązań podstawowe znaczenie ma jakość aktyw oraz termin ich dostępności. Bank w procesie planowania wydziela część aktywów płynnych która gwarantuje bankowi wywiązywanie się z bieżących zobowiązań oraz pokryje nieprzewidziane wpływy. Aby Bank mógł uznać aktywa za płynne muszą spełniać określone warunki. Warunki uznawania aktywów za płynne w zależności od wyliczanego wskaźnika zostały opisane w Instrukcji zarządzania ryzykiem płynności. Aktywa płynne uczestniczą w finansowaniu płynności krótkoterminowej oraz zabezpieczają płynność średnio i długoterminową. Pomiar oraz analiza wyników wspomaga proces decyzyjny określający minimalny ich udział w aktywach ogółem.

Pozostałe środki bank może wykorzystać na finansowanie działalności kredytowej lub w inne instrumenty finansowe średnio i długoterminowe przynoszące większy dochód. W celu zabezpieczenia płynności długoterminowej i minimalizacji ryzyka płynności bank określił jaka część depozytów stabilnych ma finansować działalność kredytową w przedziale czasowym powyżej 5 lat. Działalność kredytowa monitorowana jest w ryzyku kredytowym i podlega limitowaniu.

Bank dostosował metody i narzędzia pomiaru ryzyka do skali i złożoności prowadzonej działalności.

Data: 28.04.2023r.

Sporządził: Dominik Garstka

Zatwierdził: Zarząd BS w Dąbrowie Tarnowskiej
Rada Nadzorcza BS w Dąbrowie Tarnowskiej